

(Форин аферс, 17. 7. 2013)

Од када је устанак почео у Сирији пре више од две године, објављено је да је погинуло 90 000 људи, милиони су расејани, и већински део земље сада лежи у рушевинама. Упркос томе, већински део старијих војних официра остао је лојалан сиријском лидеру Башару ал-Асаду. Неки посматрачи су у почетку поверовали да, након што су увидели бескомпромисни одговор режима на демонстрације, многи официри ће пратити пример њихових колега из Туниса и Египта и пребегнути. Али то се није догодило. У ствари константна подршка режиму од стране већине официрског кора била је у потпуности предвидљива, из тога следи велика вероватноћа да побуна неће успети. Спољна интервенција сада неће променити њихове прорачуне, осим да их натера да можда још чвршће стану уз Асада. Ово значи да ће Вашингтон, који се нада брзом окончању рата, највероватније бити разочаран.

Иако нисмо у могућности да предвидимо када би устанак могао да почне, ми знамо једну кључну и важну ствар о револуцијама: једном када почну, оне не могу успети без подршке оружаних снага режима, а најважније од свега регуларне армије. Шта онда одређује општи став о револуцијама? Као што сам аргументовао у издању Журнала о демократији прошлог априла, могуће је погодити.

Армија се ослања на четири независна извора информација док формулише свој одговор на револуцију. Најважније је да генерали процене кохезивност и састав оружаних снага којима командују- да ли постоје поделе дуж етно-религијских линија,

између елитних и регуларних јединица, између видова оружаних снага, између добровољаца и мобилисаних припадника? Као друго, они разматрају режим, начин на који он третира оружане снаге, његов начин управљања, и његов однос према војсци током револуције. Трећи извор информација који војни лидери узимају у обзир јесте друштво, нарочито односе између оружаних снага и друштва, популарност устанка, и кључне карактеристике протеста, као што је његова размера и састав. На крају, армија разматра међународну ситуацију, укључујући и претњу од стране војне интервенције.

Да будемо сигурни, ови фактори нису креирани једнако: неки иду даље од других у објашњавању позиције оружаних снага према револуцији. Променљиве које могу бити веома важне у једном случају, рецимо, секташке поделе међу официрима, могу бити тривијалне у другим случајевима. У случају арапског пролећа, предвиђање улоге војске није уопште било тешко. Посматрајући недавне арапске устанке, на пример, нико са чак и површним знањем о Бахреину није био изненађен да су све сунитске снаге безбедности Бахреина стале уз сунитску владајућу елиту против углавном шиитских побуњеника. Предвиђање да ће тунижанска армија подржати револуцију било је теже, али не и немогуће, узевши у обзир да је армија била крајње професионална и да никада није била укључена у политику. Безбедносно особље председника Зине-ел Абидина Бен Алија маргинализовало је компоненту да режим не поседује легитимитет у очима његових војника и народа. Због тога је устанак био веома популаран.

Шта је са Сиријом? У овом случају такође предвиђати да ће армија остати верна режиму не представља нарочити изазов. Овде секташки састав сиријских оружаних снага је био најважнији фактор. Чак иако су хиљаде регрутованих војника и углавном официра нижег ранга дезертирели или се придружили устанку, [\[1\]](#) највиши чиновници- са неколико изузетака- и већина официрског кора наставили су да буду на страни режима.

Сиријско руководство, можда више од било које друге арапске републике, било је свесно претњи од рушења. Између 1949. и 1970. најмање десет војних удара се десило у Дамаску, често са различитим војним фракцијама које су се бориле једна против друге. Асадов отац, председник Хафез ал-Асад, бивши генерал ваздухопловства, био је учесник у најмање три војна удара (1962, 1966, 1970) и схватио је неопходност заштите његовог режима од војних удара. Једном када је дошао на власт, Асад је војску учинио својом, успевши да уједини различите фракције официра и створио је бројне унутрашње безбедносне организације- потчињене директно њему- које су шпијунирале једна другу и регуларну армију у покушају да обезбеди лојалност оружаних снага. У стварном смислу Асад се припремао за народни устанак читавог свог политичког живота.

У међувремену мањинска алавитска секта је доминирала официрским кором (којој је Асад припадао) почевши од 1955. када су Алавити преузели војни део Бас партије. Данас, отприлике четири петине официрског кора, као и команданата бројних обавештајних служби, јесу Алавити. Секта не чини целокупни официрски кор, наравно али алавити држе све осетљиве и значајне позиције. Постоји близу десетак парамилитарних снага у земљи, и свима руководе повереници Асадове породице и које се састоје од веома мотивисаних бораца лојалних режиму. Башаров брат, Махер је бригадни генерал и командант републиканске гарде као и елитне војне јединице, четврте оклопне дивизије. Ове две специјалне јединице, заједно са сиријском тајном полицијом, формирају срж безбедносних снага земље.

Да узмемо други пример, иако већина пилота сиријског ратног ваздухопловства јесу сунити [2], снаге ваздушне одбране које контролишу логистику и комуникације су већином алавити, што је спречило пилоте да преузму моћ. Даље, многе дивизије, које се састоје углавном од регрутованих сунитских војника, имају или смањен бројчани састав као могуће дивизије које би промениле страну или нису распоређене да се боре против устанка. Уместо тога, режим се окренуо трећој и четвртој дивизији, специјалним јединицама и парамилитаристима који се често називају *шабиха*, који су углавном алавити или припадају другим мањинама које подржавају режим.

Општи неуспех у Сирији

Пише: Золтан Барани
петак, 26 јул 2013 16:02

~~_____e~~